

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వరధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాసధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

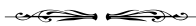
వ్యాసధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్ధం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, షట్సప్తతితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

అథః షట్సుప్తతితమోఽధాయః

బృహదశ్య ఉవాచ

సర్వం వికారం దృష్ట్వా తు పుణ్యాశ్లోకస్య ధీమతః ।
ఆగత్య కేశినీ క్షిప్రం దమయంత్యై న్యవేదయత్ ॥ ॥76-1॥

దమయంతీ తతో భూయః ప్రేషయామాస కేశినీమ్ ।
మాతుః సకాశం దుఃఖార్తా నలదర్శనకాంక్షయా ॥ ॥76-2॥

పరీక్షితో మే బహుశః బాహుకో నలశంకయా ।
రూపే మే సంశయస్త్వేకః స్వయమిచ్ఛమి వేదితుమ్ ॥ ॥76-3॥

స వా ప్రవేశ్యతాం మాతః మాం వానుజ్ఞాతుమర్హసి ।
విదితం వాథవా?జ్ఞాతం పితుర్మే సంవిధీయతామ్ ॥ ॥76-4॥

ఏవముక్తా తు వైదర్భ్యా సా దేవీ భీమమబ్రవీత్ ।
దుహితుస్తమభిప్రాయమ్ అన్వజానాత్ స పార్థివః ॥ ॥76-5॥

సా వై పిత్రాభ్యనుజ్ఞాతా మాత్రా చ భరతర్షభ ।
నలం ప్రవేశయామాస యత్ర తస్యాః ప్రతిశ్రయః ॥ ॥76-6॥

తాం స్మ దృష్ట్వైవ సహసా దయమంతీం నలో నృపః ।
అవిష్టః శోకదుఃఖాభ్యాం బభూవాశ్రుపరిఘ్రుతః ॥ ॥76-7॥

తం తు దృష్ట్వా తథాయుక్తం దమయంతీ నలం తదా ।
తీవ్రశోకసమావిష్టా బభూవ వరవర్ధినీ ॥ ॥76-8॥

తతః కాషాయవసనా జటిలా మలపంకినీ ।
దమయంతీ మహారాజ బాహుకం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ॥76-9॥

పూర్వం దృష్ట్వస్త్వయా కశ్చిద్ ధర్మజ్ఞో నామ బాహుక ।
సుప్తాముత్సృజ్య విపినే గతో యః పురుషః స్త్రియమ్ ॥ ॥76-10॥

అనాగసం ప్రియాం భార్యాం విజనే శ్రమమోహితామ్ ।
అపహాయ తు కో గచ్ఛేత్ పుణ్యశ్లోకమృతే నలమ్ ॥ 76-11॥

కిము తస్య మయా బాల్యాద్ అపరాధం మహీపతేః ।
యో మాముత్పృజ్య విపినే గతవాన్ నిద్రయార్దితామ్ ॥ 76-12॥

సాక్షాత్ దేవానపాహాయ వృతో యః స పురా మయా ।
అనువ్రతాం సాభికామాం పుత్రిణీం త్య క్తవాన్ కథమ్ ॥ 76-13॥

అగ్నౌ పాణిం గృహీత్వా తు దేవానానుగ్రతస్తథా ।
భరిష్యామితి సత్యం తు ప్రతిశ్రుత్య క్వ తద్ గతమ్ ॥ 76-14॥

దమయంత్యా బ్రువంత్యాస్తు సర్వమేతదరిందమ ।
శోకజం వారి నేత్రాభ్యామ్ ఆసుఖం ప్రాప్రవద్ బహు ॥ 76-15॥

అతీవ కృష్ణ సారాభ్యాం రక్తాంతాభ్యాం జలం తు తత్ ।
పరిస్రవన్ నలో దృష్ట్వా శోకార్తశదమబ్రవీత్ ॥ 76-16॥

మమ రాజ్యం ప్రణష్టం యద్ నాహం తత్ కృతవాన్ స్వయమ్ ।
కలినా తత్ కృతం భీరు యచ్చ త్వామహమత్యజమ్ ॥ 76-17॥

యత్ త్వయా ధర్మకృచ్ఛే తు శాపేనాభిహతః పురా ।
వనస్థయా దుఃఖితయా శోచంత్యా మాం దివానిశమ్ ॥ 76-18॥

స మచ్ఛరీరే త్వచ్ఛాపాద్ దహ్యామానోఽవసత్ కలిః ।
త్వచ్ఛాపదగ్గః సతతం సోఽగ్నావగ్నిరివాహితః ॥ 76-19॥

మమ చ వ్యవసాయేన తపసా చైవ నిర్జితః ।
దుఃఖస్యాంతేన చానేన భవితవ్యం హి నౌ శుభే ॥ 76-20॥

విముచ్య మాం గతః పాపః తతోఽహమిహ చాగతః ।
త్వదర్థం విపులశ్రోణి న హి మేఽన్యత్ ప్రయోజనమ్ ॥ 76-21॥

కథం ను నారీ భర్తారమ్ అనురక్తమనువ్రతమ్ ।
ఉత్పజ్య వరయేదన్యం యథా త్వం భీరు కర్ణిచిత్ ॥ ॥76-22॥

దూతాశ్చరంతి పృథివీం కృత్వాం నృపతిశాసనాత్ ।
భైమీ కిల స్మ భర్తారం ద్వితీయం వరయిష్యతి ॥ ॥76-23॥

స్వైరవృత్తా యథాకామమ్ అనురూపమివాత్మనః ।
శ్రుత్వైవ చైవం త్వరితః భాంగాసురిరుపస్థితః ॥ ॥76-24॥

దమయంతీ తు తచ్ఛుత్వా నలస్య పరిదేవితమ్ ।
ప్రాంజలిర్వేషమానా చ భీతా వచనమబ్రవీత్ ॥ ॥76-25॥

దమయంతువాచ

న మామర్హసి కల్యాణ దోషేణ పరిశంకితుమమ్ ।
మయా హి దేవానుత్పజ్య వృతస్త్వం నిషధాధిప ॥ ॥76-26॥

తవాభిగమనార్థం తు సర్వతో బ్రాహ్మణా గతాః ।
వాక్యాని మమ గాథాభిః గాయమానా దిశో దశ ॥ ॥76-27॥

తతస్త్వాం బ్రాహ్మణో విద్వాన్ పర్ణాదో నామ పార్థివ ।
అభ్యగచ్ఛత్ కోసలాయమ్ ఋతుపర్ణనివేశనే ॥ ॥76-28॥

తేన వాక్యే కృతే సమ్యక్ ప్రతివాక్యే తథాఽఽహృతే ।
ఉపాయోఽయం మయా దృష్టః వైషధానయనే తవ ॥ ॥76-29॥

త్వామృతే న హి లోకేఽన్యల ఏకాహ్నీ పృథివీపతే ।
సమర్థో యోజనశతం గంతుమశ్చైర్నరాధిప ॥ ॥76-30॥

స్పృశేయం తేన సత్యేన పాదావేతా మహీపతే ।
యథా నాసత్కృతం కించిత్ మనసాపి చరమ్యహమ్ ॥ ॥76-31॥

అయం చరతి లోకేఽస్మిన్ భూతసాక్షీ సదాగతిః ।
ఏష మే ముంచతు ప్రాణాన్ యది పాపం చరామ్యహమ్ ॥ ॥76-32॥

యథా చరతి తిగ్మాంశుః పరేణ భువనం సదా ।
 స ముంచతు మమ ప్రాణాన్ యది పాపం చరామ్యహమ్ ॥ 76-33॥

చంద్రమాః సర్వభూతానామ్ అంతశ్చరతి సాక్షివత్ ।
 స ముంచతు మమ ప్రాణాన్ యది పాపం చరామ్యహమ్ ॥ 76-34॥

ఏతే దేవాస్త్రయః కృత్స్నం త్రైలోక్యం ధారయంతి వై ।
 విబ్రువంతు యథా సత్యమే ఏతద్ దేవాస్త్వజంతు మామ్ ॥ 76-35॥

ఏవముక్తేస్తథా వాయుః అంతరిక్షాదభాషత ।
 వైషా కృతవతీ పాపం నల సత్యం బ్రవీమి తే ॥ 76-36॥

రాజన్ శీలనిధిః స్ఫీతః దమయంత్యా సురక్షితః ।
 సాక్షిణో రక్షణశ్చాస్యాః నయం త్రీన్ పరివత్సరాన్ ॥ 76-37॥

ఉపాయో విహితశ్చాయం త్వదర్థమతులోనయా ।
 న హ్యేకాహ్నీ శతం గంతా త్వామృతేన్యః పుమానిహ ॥ 76-38॥

ఉపపన్నా త్వయా బైమీ త్వం చ బైమ్యా మహీపతే ।
 నాత్ర శంకా త్వయా కార్యా సంగచ్ఛ సహ భార్యయా ॥ 76-39॥

తథా బ్రువతి వాయౌ తు పుష్పవృష్టిః పపాత హ ।
 దేవదుందుభయో నేదుః వవౌ చ పవనః శివః ॥ 76-40॥

తదద్భుతమయం దృష్ట్వా నలో రాజాథ భారత ।
 దమయంత్యాం విశంకాం తామ్ ఉపాకర్షదరిందమః ॥ 76-41॥

తతస్తద్ వస్త్రమరం ప్రావృణోద్ వసుధాధిపః ।
 సంస్మృత్య నాగరాజం తం తతో లేభే స్వకం వపుః ॥ 76-42॥

స్వరూపిణం తు భర్తారం దృష్ట్వా భీమసుతా తదా ।
 ప్రాక్రోశదుచ్చైరాలింగ్య పుణ్యశ్లోకమనిందితా ॥ 76-43॥

భైమీమపి నలో రాజా భ్రాజమానో యథా పురా ।
సస్వజే స్వసుతౌ చాపి యథావత్ ప్రత్యనందత ॥ 76-44॥

తతః స్వోరసి విన్యస్య వక్రం తస్య శుభాననా ।
పరీతా తేన దుఃఖేన నిశశ్వాసాయతేక్షణా ॥ 76-45॥

తథైవ మలదిగ్ధాంగీం పరిష్వజ్య శుచిస్మితామ్ ।
సుచిరం పురుషన్యాఘ్రుః తస్థా శోకపరిఘ్నతః ॥ 76-46॥

తతః సర్వం యథాన్యత్తం దమయంత్యా నలస్య చ ।
భీమాయాకథయత్ ప్రీత్యా వైదర్భ్యా జననీ నృప ॥ 76-47॥

తతోఽబ్రవీన్మహారాజః కృతశౌచమహం నలమ్ ।
దమయంత్యా సహోపేతం కల్యే ద్రస్త్వా సుఖోషితమ్ ॥ 76-48॥

తతస్త్వా సహితౌ రాత్రిం కథయంతౌ పురాతనమ్ ।
వనే విచరితం సర్వమ్ ఊషతుర్ముదితౌ నృప ॥ 76-49॥

గృహే భీమస్య నృపతేః పరస్పరసుఖైషిణౌ ।
వసేతాం హృష్టసంకల్పో వైదర్భీ చ నలశ్చ హ ॥ 76-50॥

స చతుర్థే తతో వర్షే సంగమ్య సహ భార్యయా ।
సర్వకామైః సుసిద్ధార్థః లబ్ధవాన్ పరమాం ముదమ్ ॥ 76-51॥

దమయంత్యపి భర్తారమ్ ఆసాద్యాప్యాయితా భృశమ్ ।
అర్థసంజాతసస్యేవ తోయం ప్రాప్య వసుంధరా ॥ 76-52॥

సైవం సమేత్య వ్యపనీయ తంద్రాం శాంతజ్వరా హర్షవివృద్ధసత్త్వా ।
రరాజ భైమీ సమవాప్తకామా శీతాంశునా రాత్రిరివోదితేన ॥ 76-53॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వణి నలోపాఖ్యానపర్వణి
నలదమయంతీసమాగమే షట్సుప్తతితమోఽధ్యాయః ॥76॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

